

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΙΝΕΖΙΚΑΙ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΕΙΣ

(Ο γνωστός λόγιος και διακεκριμένος συγγραφεὺς κινέζος στρατηγὸς Γοῦγκ-Κι-Τόγκ ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως ἐν τῷ Φιλολογικῷ παραρτήματι τοῦ Φιγαρῶ περίεργον ἔθνογραφικὴν πραγματείαν περὶ τινῶν ἑορτῶν καὶ εἰσκεδάσεων ἐν Κίνα, ἣν μεταφέρομεν κατωτέρω χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς Ἑστίας.)

Α'.

ΑΙ ΛΕΜΒΟΔΡΟΜΙΑΙ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΝΤΟΣ

Κάμνει φοβερὰν ζέστην, τεσσαράκοντα βαθμῶν ὑπὸ σκιάν, καὶ δὲν εἴμεθα ἀκόμη ἢ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔαρος! Εἶνε ἡ πέμπτη ἡμέρα τῆς πέμπτης σελήνης, χρονολογία καθ' ἣν τελεῖται ἡ ἑορτὴ τοῦ Δράκοντος.

Ἡ πόλις μεταβάλλει ἐντελῶς ὄψιν, χάρις εἰς τ' ἀναρίθμητα κόκκινα χαρτῖα τὰ προσκολλώμενα ἐφ' ὄλων τῶν θυρῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀναγινώσκοντ' ἐπιγεγραμμένοι εὐχαὶ εὐτυχίας διατυπούμενοι κατὰ μυρίους τρόπους. Παρ' αὐτοῖς δὲ ἀνὰ δύο δέσμαι τυροειδῶν¹ φυτῶν, δεδεμένοι καλῶς τὰς ῥίζας δι' ἑρυθρῶν ταινιῶν, εἶνε προσηλωμένοι ἐν τῷ μέσῳ ἐκάστης θύρας. Διότι πρόληψις κοινὴ ὑπάρχει ὅτι τὰ φύλλα τῶν φυτῶν αὐτῶν, ἅτινα ἐκτείνονται ἐν σχήματι ξίφους, ἀποδιώκουσι τὰ πονηρὰ πνεύματα.

Μετὰ τὰς εἰθισμένας προσευχὰς καὶ θυσίας ἐνώπιον τῶν εἰκόνων τῶν προγόνων εὐωχῆθημεν οἰκογενειακῶς διὰ τῶν εἰθισμένων ἑδεσμάτων, πίνοντες ἅμα οἶνον περιέχοντα θεῖον καὶ ἀρσενικόν, ὅστις, κατὰ ἰδέαν λίχν διαδεδομένην, καταστρέφει δι' ὄλον τὸ ἔτος τὰ σπέρματα τῶν ἐπιδημικῶν νόσων.

Ἄμα σημάνη μεσημβρία, τίθενται μετὰ σπουδῆς πανταχοῦ ἐν τῷ μέσῳ τῶν αὐλῶν δοχεῖα πλήρη ὕδατος ἵνα δεχθῶσι τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου εὐρισκομένου τότε ἀκριβῶς ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ στερεώματος. Διότι γνώμη ἐπικρατεῖ ὅτι τὸ ἀκτινόβλητον αὐτὸ ὕδωρ φυλασσόμενον χρησιμεύει ὡς κάλλιστον φάρμακον διὰ τοὺς δυσκόλους τοκετοὺς.

Μετὰ τὸ γεῦμα διευθυνόμεθα πρὸς τὴν Δυτικὴν λίμνην διὰ νὰ παραστῶμεν εἰς τὰς λεμβοδρομίας τῶν δρακοντείων λέμβων. Καλοῦνται δὲ οὕτως αὐταὶ διότι εἶνε πλοῖα μακρότατα καὶ χαμηλά, ἀλιτενῆ, ἀβαθῆ, ὧν ἐπιβαίνουσι εἰκοσιν ἢ τριάκοντα κωπηλάται, φέροντα ἐπὶ τῆς πρόφρας συνήθως μὲν ἄρμα κολοσσίου δράκοντος, ἄλλοτε δὲ καὶ ἀπλῶς ἵππου ἠνωρθωμένου. Ναυτῆς ὄρθιος ἐπὶ τοῦ ζώου κρατεῖ σημαίαν μακράν, ἧς αἱ κινήσεις ὑποδεικνύουν τὴν διεύθυνσιν ἣν πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ εἰς τὸν πηδαλιούχον, ὅστις ἀκίνητος ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου μέρους τῆς λέμβου χειρίζεται τὸ πηδάλιον. Παρὰ

τὰ νῶτα δὲ τοῦ δράκοντος ὀρχήστρα ἀνακρούει θορυβώδη τύμπανα καὶ κύμβαλα κεραυνόηχα.

Μακρὴν ἐπιφαίνεται τὸ σημεῖον τοῦ τέρατος τῆς λεμβοδρομίας. Εἶνε δὲ τοῦτο ἐνίοτε ζωντανὴ νῆσσα, ἣτις βυθίζεται εἰς τὸ ὕδωρ μόλις λέμβοις πλησιασῆ, ζητοῦσα νὰ σωθῆ διὰ τῆς φυγῆς ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν πολυαριθμῶν κωπηγῶν τῆς, ὁ ἐπιτηδειότερος ὅμως ἢ ὁ εὐτυχέστερος τῶν ὁποίων κἀπορθῶναι ἐπὶ τέλους νὰ συλλάβῃ καὶ ἀνυψῶσῃ ἐν θριάμβῳ τὸ κραυγάζον καὶ πτεροκοποῦν πτηνόν. Συνηθέστερον ὅμως τὸ σημεῖον τοῦ τέρατος εἶνε μέγα τεμάχιον βαμβοῦ (ἰνδοκαλάμου), ἐφ' οὗ ἀπλοῦται πολῦτιμον μετὰξινον ὕφασμα, προσφερόμενον ὑπὸ ἐταιρίας τινός, ὅπερ ὁ πρῶτος καταφθάνων λαμβάνει ὡς γέρας τοῦ ἀγῶνος.

Ἄμα δοθέντος τοῦ συνθήματος ἡ πάλη ἀρχεται. Αἱ σημαῖαι κυματίζουν, πάλλονται, δεξιᾶ, ἀριστερᾶ, ἐνδεικνύουσαι τὸν δρόμον εἰς τὸν ἔμφυχον ἀνδριάντα, ὅστις καθήμενος εἰς τὸ πηδάλιον ἰθύνει τὰς προσπαθείας τῶν ναυτῶν. Ὁλοθούμεναι ὑπὸ τῶν πολυαριθμῶν κωπῶν τῶν αἰῶκατοι ὀλισθαίνουσι ἀστραπιαίως ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἐν μέσῳ τῶν κραυγῶν τῶν θεατῶν συνηθροισμένων ἐπὶ τῶν ὄχθων ἢ συνωθουμένων ἐπὶ τῆς γεφύρας καὶ ἐντὸς τῶν κοιτῶνων τῶν ἰουγκῶν¹, αἵτινες εἶνε προσδεδεμένοι εἰς τὴν παραλίαν.

Βλέπετε τότε τὰ ριπίδια κινούμενα ἀστραπιαίως, ὡς νὰ καταδεικνύουν τὴν ταχύτητα τῶν παλμῶν οὓς δοκιμάζουσι παρακολουθοῦντες τὸν ἀγῶνα οἱ θεαταί. Τὰ κύματα, ἅτινα ἐξωθοῦν αἱ ἄκατοι, σπεύδουσι πρὸς τὴν ὄχθην, καλύπτουν ἐπὶ στιγμὴν τὰ ἄνθη τῶν λωτῶν καὶ τῶν νυμφαίων, ἅτινα ὅμως ἀναφαίνονται πάλιν δροσερώτερα καὶ ἀγνότερα μετὰ τὴν σύντομον αὐτῶν καταβύθισιν. Καὶ τὰ μεγάλα φύλλα τῶν νυμφαίων, ἀνορθούμενα ἐκ νέου ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας, συναποφέρουν εἰς τὸ βάθος τῶν ἰκανῶν ὕδωρ, ὅπερ ἀφίνουσι νὰ ἐπαναπίπτῃ εἰς καταρράκτης θαμβούντων μαργαριτῶν, καὶ βυθίζονται ἐκ νέου, διὰ νὰ ἐξέλθουν πάλιν μετ' ὀλίγον, ἐν ρυθμικαῖς ἀναπάσσεσι, αἵτινες ἐξακολουθοῦσιν ἐπὶ πολὺ...

Εἶνε ὁ μέγας ναυτικός ἀγὼν τῶν Κινέζων καὶ ἡ ὄψις τῆς λίμνης εἶνε ἀληθῶς φανταστικὴ. Φαντασθῆτε διὰ μίαν στιγμὴν κατὰ μέστρα ὅλα τὰ θεωρεῖα τοῦ Μελοδράματος τῶν Παρισίων ἢ τὰς πλήρεις κόσμου ἐξέδρας τῶν ἵπποδρομῶν τοῦ Λονδάν, κυλινδουμένας ἐπὶ τοῦ ὕδατος, ἐντὸς πλοίων γεμάτων ἀπὸ ἄνθη καὶ ὧν αἱ θυρίδες σπινθηροβολοῦν εἰς τὸν ἥλιον ὅστις ρίπτει τὰς ἀκτῖνάς του ἐπὶ τῶν διαφανῶν καὶ πολυχρόμων ὕλων τῶν. Προσθέσατε εἰς τὴν εἰκόνα

¹ Τυροειδῆ φυτὰ καλοῦνται εἰδὸς τι ὑδροχαρῶν φυτῶν.

¹ Ἰνδικὰ πλοῖα χρησιμεύοντα συνήθως εἰς ἐκδρομὰς χάριν διασκεδάσεως, εἰδὸς θαλαμηγῶν.

αυτήν ὅτι αἱ κυρίαί φέρουν τὰς πολυτελεστέρας καὶ κομψότερας ἐνδυμασίας των. Προσθέσατε ἀκόμη τὴν ἑκτακτον φαιδρότητα τὴν ἐπικεχυμένην εἰς τὰς μορφὰς ὄλου τοῦ λαοῦ. Καὶ δύνασθε τότε νὰ σχηματίσθητε ἀμυδρὰν τινα ιδεάν τῆς τόσο δημοτικῆς ταύτης ἑορτῆς.

Μετὰ τὸ πέρασ τῶν ἀγώνων, οἱ πεζοὶ διασκορπίζονται καὶ οἱ ἐπιβάται τῶν ἰουγκῶν ἀποβιβάζονται. Τοῦ ἡλίου μὴ καταδύσαντος ἔτι, ὁ κόσμος ἐποφελεῖται τῶν ὀλίγων ὑπολειπομένων ὠρῶν τῆς ἡμέρας διὰ ν' ἀναπαυθῆ ὀλίγον καὶ ν' ἀπολαύσῃ τὴν δρόσον τῆς ἑξοχῆς. Καὶ ἄλλοι μὲν διευθύνονται εἰς τὸ πλησίον τῆς λίμνης ὡκοδομημένον μοναστήριον, ἄλλοι δὲ ὑπὸ τὰ πέριξ παλαιοῦ τινος τύμβου μεγάλα δένδρα.

Ἐν τῷ τύμβῳ τούτῳ εἶνε ὁ τάφος ἀρχαίου τινός καὶ διασῆμου λογιῶ τῆς πόλεως ὅστις ζῶν ἔτι ἔκτισε τὴν τελευταίαν του κατοικίαν παρὰ τὴν ὄχθη τῆς λίμνης, ἐν θαυμαστῇ τοποθεσίᾳ. Ἄντι δὲ τῶν συνήθων ἐπιγραφῶν δ' ὧν ἐξυμνοῦνται αἱ ἀρεταὶ τῶν θανόντων ἐπὶ τῶν κοινῶν τάφων ὁ λόγιος εἶχεν ἐπιγραφή ἐπὶ τῶν λίθων τοῦ μνημείου τὰ ποιήματα ἑαυτοῦ καὶ τῶν φίλων του. Ἴδου τρεῖς τῶν γνωστοτέρων ἐκ τῶν στίχων τούτων:

«Κάτ' ἀπ' τῆ χλῆ τῶν ἀνθῶν κ' ἀπ' τῶν πευκῶν τὸν ἴσχιον
Τῆ μυρωδιὰ τοῦ λιθαινοῦ θὰ δέχωμαι γιὰ πάντα
Ποῦ νὰ μοῦ φέρουν ἄρχονται μὲ σέβας τὰ παιδιὰ μου.»

Προεχωρήσαμεν μετὰ φίλων μέχρι τοῦ μοναστηρίου, ὅπου ἐγείναμεν δεκτοὶ προθυμότατα. Οἱ ἱερεῖς τοῦ Βουδδα μᾶς προσέφεραν κατ' ἀρχὰς ἀνὰ ἓνα κύαθον ἐξαισίτου τείου καὶ κατόπιν μᾶς προσεκάλεσαν νὰ μείνωμεν ἕνα δειπνήσωμεν μετ' αὐτῶν. Δεῖπνον νηστήσιμον—διότι οἱ βουδδισταὶ δὲν κρεωφαγοῦν—ἀλλ' ἐξαιρέτον οὐχ ἦττον. Πρῶτον μὲν διότι διέφερε τῆς συνήθους μονοτόνου διαίτης· καὶ ἔπειτα διότι ἡ μαγειρικὴ τῶν ἱερέων αὐτῶν, μολονότι νηστήσιμος, εἶνε ὄντως ἀξία τῆς ἐπὶ θαυμασίᾳ λεπτότητι φήμης τῆς. Μᾶς παρεκάλεσαν νὰ ἐπανέλθωμεν μετὰ ἓνα μῆνα διὰ νὰ δοκιμάσωμεν τοὺς καρπούς τοῦ Λισί, ὠραίου δένδρου ἐκ τοῦ καλλιτέρου εἶδους τοῦ ὁποῦ ὁ κῆπος των λέγουσιν ὅτι ἔχει δεκαοκτὼ ὄλα στελέχη, ἅτινα ὀνομάζουσι τὰ δεκαοκτὼ χορίτσια. Διὰ νὰ σᾶς εἰκονίσω δὲ τὴν γραφικότητα τῆς θέσεως ἐν ἣ κεῖται τὸ μοναστήριον, ἀρκεῖ μόνον νὰ παραθέσω ἐνταῦθα ἓν ἀπόσπασμα διασῆμου τινός ποιήματος, ἐγκεκαραγμένου ἐπὶ βράχου, ὅπισθεν τοῦ ἱεροῦ τοῦ Βουδδα:

«Ἐνῷ γλυκὰ λιγοθυμᾷ ὁ ἦχος τῆς καμπάνας
Καὶ μοιάζει σὰ νὰ χάνεται ἔς τὰ σύννεφα τῆς δύσης,
Ὁ ποιητὴς μὲ ὄνειρα γεμάτα τὸ κεφάλι
Πλανᾷται ὀλομόναχος καὶ γύρω τὸν κυκλόνου,
Τριγύρω κ' ἀποπάνω του, δέκα χιλιάδες δέντρα.»

Ἐπειδὴ ἡ ὥρα εἶχε παρέλθῃ, ἀπεφασίσαμεν νὰ κοιμηθῶμεν ἐν τῷ μοναστηρίῳ. Ἐνταῦθα δὲ

κρίνω εὐκαιρον νὰ σημειώσω ὅτι ἐν Κίνα ὄλα τὰ μοναστήρια ἐκπληροῦν συγχρόνως καὶ χρέη ξενοδοχείων συνήθως· πολυπληθῆ φιλικὰ δωμάτια εἶνε πάντοτε φυλαγμένα ἐπὶ τούτῳ, εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐπισκεπτῶν. Ἐποφελήθημεν ἀσμένως τῆς καλῆς ταύτης συνθηκῆς, τοσούτῳ μᾶλλον ὅτῳ, ἐπὶ τῇ ἐπελεύσει τῆς νυκτός, αἱ πύλαι τῆς πόλεως εἶχον κλεισθῆ καὶ εὐρισκόμεθα κλεισμένοι . . . ἐξω. Δὲν δυσηρεστήθημεν δὲ διὰ τὸ κλείσιμον αὐτό, ἰδίως διότι τὸ ἑσπέρας ἠδυνήθημεν οὕτῳ νὰ παραστῶμεν εἰς μίαν ἱεροτελεστίαν τῶν βουδδιστῶν καὶ νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι, ἐκτὸς τῶν καθηκόντων αὐτῶν ἅτινα ἐπιβάλλουσι τὴν σοβαρότητα ἢ ἀπαιτεῖ τὸ ἐπάγγελμά των, οἱ ἱερεῖς οὗτοι ἦσαν ὄλοι ἄνθρωποι ὡς πᾶς ἄλλος, ἀπλοὶ θνητοί, εὐθύμωτα καὶ ἀγαπῶντες τὸν γέλωτα καὶ τὴν φαιδρότητα. Πίνοντες οἶνον ἐξ ὀρύζης συνεθέτομεν ἅμα μετ' αὐτῶν ἐξ ὑπαμοιβῆς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ δεῖπνου στίχους, εἰς οὓς ἐδείκνυτο χαριέστατοι καὶ οὐδαμῶς σχολαστικοὶ καὶ πένθιμοι.

Ἐν τῇ συνδιαλέξει, ὡς καὶ ἐν τῇ ποιήσει, κανεὶς ὑπαινιγμὸς θρησκευτικῶν ἢ καὶ φιλοσοφικῶν ἀντικειμένων. Τὰ ἄνθη, ἡ σελήνη, αἱ καλλοναὶ τῆς φύσεως ὑπῆρξαν τὰ μόνα θέματα. Οἱ ἀγαθοὶ αὐτοὶ ἱερεῖς ἐννοοῦν φαίνεται πολὺ καλὰ ὅτι τίποτε δὲν εἶνε μᾶλλον ἀηδὲς ἢ ν' ἀκούης τινὰ ὀμιλοῦντα πάντοτε περὶ τοῦ ἐπαγγέλματος του.

Εἰς τῶν μετ' ἐμοῦ φίλων ἠρώτησεν ἓνα ἐξ αὐτῶν πῶς ἤμπορεῖ νὰ ζῆ χωρὶς οἰκογένειαν, διότι ὡς γνωστὸν οἱ ἱερεῖς τοῦ Βουδδα δὲν νυμφεύονται. Ὁ ἱερεὺς ἀπήντησε διὰ τῶν ἐπομένων στίχων:

«Δὲ θέλω τοῦ λωτοῦ ἐγὼ τὰ φύλλα νὰ λερόνη
Τοῦ ποταμοῦ ἢ βρωμερῆ καὶ σιχαμένη λάσπη,
Κ' ἔχω μαχαίρι κορτερό, μὲ μύτη ἀκονισμένη,
Γιὰ νὰ μπορῶ ἀπ' τῆ ρίζα τοὺς τὴν πράσινον νὰ κόβω
Ἄγγιχταις, πάντα παστρικάϊς, τῆς δροσεραῖς νυμφαῖαις.»

Ἐν συνόλῳ, ἦσαν διασκεδαστικώτατοι ὄλοι καὶ ἡ συνομιλία ἐπὶ τοῦ τόπου καὶ κατὰ τὸ εἶδος τοῦτο παρετάθη μέχρι τῆς αὐγῆς. Τὸ δεῖπνον ἐγένεεν ἀληθῆς εὐωχία, ἐντελὸς ὅμως σεμνὴ καὶ εὐπρεπῆς. Καὶ ἀναμφιβόλως ὁ ἐν τῷ ἱερῷ Βουδδα, ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ σπερεότυπον καὶ τὸ κρανίον του τὸ φαλακρόν, δὲν θὰ ἐθύμωσε δι' αὐτήν! . . .

M*.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Ἡ μυρία δὲν θὰ ἦτο ἐντελής μυρία ἂν δὲν ἐφοδεῖτο τὸ πνεῦμα. Ἡ κακία δὲν θὰ ἦτο ἐντελής κακία ἂν δὲν ἐμίσει τὴν ἀρετήν.

*

Τὸ χαρακτηριστικὸν ἐπισήμου ἀνθρώπου: ὅτι τὸν γνωρίζουσιν ἄνθρωποι τοὺς ὁποίους αὐτὸς δὲν γνωρίζει.